

PAOLO PALMINTERI Generalni konzul Republike Italije u Rijeci, točno na polovici mandata

suradnji dviju država, položaju talijanske manjine i potencijalima Rijeke i Istre

STATUS KAO IZ UDŽBENIKA

Talijanska manjina je zadržala samobitnost, a u cijelosti je integrirana u većinsko društvo

Jako sam zadovoljan, iako uvijek postoje mogućnosti za poboljšanje. U područjima autohtone prisutnosti talijanska manjina ima dobar ugled i zauzima značajno mjesto. U mnogim mjestima ima svoje predstavnike unutar jedinica lokalne samouprave, postoje vijeća nacionalnih manjina, a nemojmo zaboraviti da predsjednik Talijanske unije obnaša i dužnost potpredsjednika Sabora

Edi PRODAN

Snimio Silvano JEŽINA

Paolo Palminteri, generalni konzul Italije u Rijeci, dužnost je preuzeo 24. kolovoza 2015. godine. Rođen u Tarantu 2. veljače 1975. godine, diplomirao je pravo u Perugiji 1999., a nedugo za tim u Milanu je magistrirao na području međunarodnih odnosa. Vrlo brzo započela je i njegova diplomatska karijera, već 2001. godine. Radio je u veleposlanstvima Italije u Helsinkiju, od 2004. do 2008. godine te u Zagrebu do 2012. godine.

U Rijeci se pak nalazi točno na polovici mandata, a s obzirom da 13. listopada počinju Dani talijanske kulture, koji će s obiljem zanimljivih događanja potrajati puna dva tjedna, dobili smo savršen okvir za razgovor s talijanskim diplomatom. Otvoren i razgovorljiv – unatoč činjenici da je jedna strana koristila kombinaciju talijansko-engleskog jezika dok druga talijanski razumije ali ga jako teško govori – pokazao je čitav niz osobina koje karakteriziraju dobre diplomate, pr-

venstveno poznavanje osobina kraja u kojem radi.

S obzirom da je po očevoj liniji sa Sardinije, iz mjesta Arbatax odakle mu je djed doselio u Pugliju, dakle na krajnji jug »čizme«, dok mu je majka iz Milana, može se zaključiti kako na neki način – objedinjava čitavu Italiju.

Dinamičan život

Iako nam dolaze Dani talijanske kulture, posvetimo se mi najprije nogometu. Odigrala se naime povijesna utakmica između »Milana« i »Rijeke«. S obzirom da ste bili na San Siru, koji vam je kao »interistu« i domaći stadion, kako ste se osjećali

u 94. minuti utakmice?

– Jako razočarano! Radije bih pamtio 90. minutu, kada smo dotaknuli izjednačenje, nadoknadili minus od dva zgoditka. Nažalost, »Milanu« nisu nepoznanica takvi poduhvati, posljednji derbi s »Interom« izjednačili su u 97. minuti...

Prošle su dvije godine od kako se nalazite na čelu riječkog konzulata. S kojom biste ocjenom definirali svoj rad u proteklom periodu?

– Jako je teško ocijeniti

samog sebe, trebalo bi upitati sunarodnjake što misle o tome. Recimo da nam osim ponekog rijetkog prigovora, uglavnom upućuju mnogo pohvala. Ako moram napraviti procjenu polovice mandata, mogu reći da sam, zahvaljujući zalaganju mojih djelatnika, pokušao poboljšati administrativne usluge konzulata i učiniti ih učinkovitijima. Ujedno, aktivno sam pratio i izuzetno stimulativan te dinamičan život brojnih zajednica Talijana u Istri, Primorsko-goranskoj županiji

i Dalmaciji. Posebnu sam pažnju posvetio aktivnostima u domeni kulture te smo, zahvaljujući suradnji s hrvatskim vlastima, bili u mogućnosti organizirati kvalitetne događaje.

Uvjeren sam također, da je i za autohtonu talijansku manjinu dodatni razvoj gospodarstva i ekonomske suradnje temeljno sredstvo razvoja, te sam stoga puno napora uložio i u tom smjeru, ostvarivši pritom nekoliko pozitivnih rezultata. Na kraju bih dodao da tijekom ljeta pružamo pomoć i podršku talijanskim turistima, čiji je broj svake sezone sve veći. To je nekad iznimno težak posao, pa i bolan, jer se ponekad na žalost znaju dogoditi i tragedije.

Riječki orao

Koliko ste pak zadovoljni uvjetima u kojima živi i radi brojna talijanska manjinska zajednica u Hrvatskoj?

– Jako sam zadovoljan, iako uvijek postoje mogućnosti za poboljšanje. Talijanska manjina, u područjima au-

tohtone prisutnosti, ima dobar ugled i zauzima značajno mjesto, neovisno od njene brojnosti. U mnogim mjestima manjina ima svoje predstavnike unutar jedinica lokalne i područne samouprave, postoje vijeća nacionalnih manjina, a nemojmo zaboraviti da u ovom trenutku predsjednik Talijanske unije obnaša i dužnost potpredsjednika Sabora.

Posebice bih istaknuo Grad Rijeku, gdje su nedavno učinjeni važni koraci prema naprijed. Mislim pritom na jednu nadasve simboličku gestu za identitet ovoga grada, a to je obnova orla na Gradskom tornju, ali mislim i na nagradu koju je Gradsko vijeće, na prijedlog Zajednice Talijana, dodijelilo Amletu Ballariniju, predsjedniku Društva za riječke studije u Rimu. Ma najkraće rečeno, status talijanske manjine je kao iz udžbenika: zadržala je svoju samobitnost i posebitost, a u cijelosti je integrirana u većinsko nacionalno biće. Da, k tome je i potpuno jedinstve-

na u golemoj većini stavova.

Kako definirate Rijeku i njezinu regiju u odnosu na ostatak Hrvatske?

– Rijeka i njena regija su poput kaleidoskopa, posjeduju mnoštvo nijansi boja. Obala, koja oduzima dah svojom ljepotom, planine, turistička razvijenost te is-

tovremeno industrijski značaj. Rijeka ima jednu vrlo živahnju i avangardnu kulturnu scenu. Ovdje sam gledao kazališne predstave koje bih zbog njihovog inovativnog karaktera očekivao tek u najrazvijenijim europskim prijestolnicama. Obožavam riječko kazalište, a osim produkcije na talijanskom jeziku, redovni sam gost i predstava na hrvatskom jeziku, uživam i u najmanje 80 posto te produkcije.

Vanjska politika

Rijeku karakterizira i velik broj ustanova koje pomažu održanju talijanskog identiteta. Od vrtića, škola do kulturnih ili medijskih ustanova. S kojim se njihovim pitanjima najčešće susrećete?

– Istina je, u Rijeci su koncentrirane ustanove koje imaju temeljni značaj za cijelu talijansku zajednicu u Hrvatskoj. Glede EDIT-a i Talijanske drame HNK Ivana pl. Zajca, glavno pitanje mislim da je ono isto koje se u ovom trenutku tiče svih ustanova u kulturi diljem Europe, odnosno pitanje financiranja. EDIT je uspješno prebrodio vrlo teško razdoblje, zahvaljujući izvanrednoj podršci talijanske vlade i mudroj politici sanacije koju je proveo Erol Superina, direktor izdavačke kuće. Što se škola tiče, vrlo sam zadovoljan njihovom kvalitetom, o čemu svjedoči rastući broj upisanih učenika.

Vaša diplomatska karijera zašla je u već respektabilni niz godina. Koliko je ovisna o promjenama političke strukture vlasti u Italiji?

– Talijanski diplomatski zbor čine profesionalci, a diplomatskom zboru pristupa se putem jednog vrlo zahtjevnog javnog natječaja i o napredovanju u karijeri odlučuje se isključivo temeljem procjene ostvarenih rezultata. Izbor šefova misija ne ovisi o politici. Italija je zemlja koju karakterizira određeni stupanj političke konfliktnosti po pitanju mnogih tematika, ali na sre-

ću strateške interese vanjske politike dijeli većina političkih snaga.

Italija je jedan od najvećih investitora u Hrvatskoj. Hoće li se taj trend nastaviti? Koji su elementi naše privrede u središtu zanimanja vaše, talijanske strane?

– Ne samo da je Italija jedan od najvećih investitora, već je i podcijenjena u statistikama s obzirom da su neke od investicija ostvarene iz inozemstva te stoga

nisu uračunate u talijanske investicije. Nadam se, naravno, da će ta pozicija ojačati te da će nova ekspanzivna etapa europske ekonomije pomoći u tom smislu. Općenito govoreći, povijesno su hrvatska i talijanska dvije vrlo komplementarne ekonomije, stoga je suradnja od zajedničkog interesa.

Primjer Infobipa

Nama se pak čini kako Rijeka i Istra, posebno zbog povijesti koja definira ove krajeve, nešto lošije prolaze po pitanju talijanskih investicija?

– Ne slažem se, možda nedostaju investicije veće medijske eksponiranosti, međutim postoje različita

područja gdje je prisustvo talijanskih srednjih poduzetnika i velikog broja malih poduzetnika vrlo značajno te imaju brojne interese u Istri i na Kvarneru. U Hrvatskoj već neko vrijeme djeluje udruženje AIIC-UTPUH, koje ujedinjuje veći dio talijanskih investitora. Sjedište udruženja je u Zagrebu, ali od mog dolaska pokazali su posebni interes za Rijeku i Istru. U Rijeci su do sada održana dva operativna sastanka i započeo je dijalog s vašom gospodarskom komorom. Ove godine prvi put su i pokrovitelji Dana talijanske kulture General-

nog konzulata u Rijeci, što svjedoči o postojanju njihovog interesa.

Moram spomenuti da i

pri Talijanskoj uniji djeluje jedno udruženje poduzetnika pripadnika talijanske nacionalne manjine, koje se može pohvaliti brojnim uspješnim pričama. Najpoznatiji primjer svakako je onaj braće Kutić iz Vodnjana i njihove tvrtke Infobip, čije je novo sjedište Uprave u Vodnjanu nedavno inaugurirao premijer Plenković, a može se usporediti s najvećim modernim strukturama Silicijske doline. Znače, kriza je prije nekoliko godina snažno zahvatila i Italiju, danas svjedočimo oporavku tako da sam uvjeren kako će se to odraziti i na investicije moje u vašu zemlju, pa tako i u Rijeku i njezinu širu regiju.

Živite u Opatiji, radite u Rijeci, nerijetko obilazite jadranske destinacije, vrlo ste često u Istri. Koji je dio jadranske obale po vašem mišljenju najpotentniji za turistička ulaganja?

– Ma ja sam vam zaljubljen u čitavu Hrvatsku, teško mi je napraviti izbor, posljednji lokalitet koji sam vidim uvijek mi se čini najljepšim. Ne govorim to da

bih dao kompliment, već sam u to doista čvrsto uvjeren. S druge strane, za diplomata je vrlo neuobičajeno provesti dva mandata u istoj zemlji. Ako baš moram navesti jedno mjesto, izuzetno podložno za razvoj u turističkom sektoru, pada

mi na pamet obala istočno od Rijeke, Kostrena.

Pomalo neobično s obzirom da živite u Opatiji.

– Ma ne, i Opatija je krasna, no nekako je preizgrađena. K tome, s obzirom da do kasna radim, smeta me što u njoj sunce zalazi mnogo ranije nego u Kostreni.

Kvalitetna vina

Hrvatska gastronomija je vrlo privlačna talijanskim gostima? Kako je vi doživljavate?

– Talijanska i hrvatska kulinarska tradicija, barem ona mediteranska, razvile su se polazeći od istih sastojaka tako da imaju brojne sličnosti, pa i zbog toga nailaze na naklonost talijanskih gostiju. I ovdje kuhinja ima značajnu kulturološku

vrijednost, kao i u Italiji. Često vikendima obilazim područja koja nastanjuju i naši ljudi, pripadnici talijanske manjine tako da i na taj način dolazim u kontakt s vašom gastronomijom. Da, obožavam hrvatsku kuhinju i ma koliko vam to možda bilo neobično jako su mi drage i – sarme.

A hrvatska vinska scena? Primjerice vaš »primitivo« iz Puglije ima podrijetlo u Dalmaciji.

– Evo, »primitivo« je odličan primjer kakve vrhunske rezultate može iznjedrati suradnja Hrvatske i Italije! Hrvatska vinska scena za me-

ne je izvor ponosa, jer mnogi među najvećim istarskim proizvođačima pripadaju talijanskoj nacionalnoj manjini. Da, vina su vam definitivno iznimno kvalitetna i raznolika.

S obzirom na dugogodišnje hrvatsko iskustvo, je li vam se javila želja za investiranjem u neki posao ili nekretninu na našem po-

dručju?

– Nakon mnogo godina provedenih radeći u Hrvatskoj, jako će mi jednog dana biti teško posve se rastati od nje. Volio bih u najmanju ruku nastaviti dolaziti u Rijeku, barem na godišnji odmor. Priznajem da bih rado ovdje kupio jedan manji stan s lijepim pogledom na Kvarnerski zaljev.

Želim još jedan mandat u Rijeci

Znate li koje su vam potencijalne adrese nakon Rijeke?

– Nakon Rijeke ... Rijeka! Moj mandat bi trebao završiti 2019. godine, ali cijelim srcem nadam se da ću moći ostati duže, između ostalog kako bih bio ovdje 2020. godine, kada Rijeka bude u središtu europske kulturne scene. Brojni će biti talijanski partneri, između ostalih Talijanska unija i Zajednica Talijana Rijeka, te se stoga nadam da ću uspjeti vidjeti realizirane one projekte, čijoj će organizaciji dati vlastiti doprinos. U ovom trenutku doista ne želim niti misliti o idućoj misiji, ali znam da će biti jako bolno napustiti Rijeku koja za mene, kako s profesionalnog tako i osobnog aspekta, predstavlja jedno predivno iskustvo.

Dani talijanske kulture

Što nas sve očekuje na Danima talijanske kulture?

– Program je iznimno bogat i zanimljivo, raznovrsno strukturiran. Cilj manifestacije je širenje talijanskog jezika i kulture izvan granica Italije, a ovogodišnja tema je »Talijanski jezik i film« promišljajući pritom na način da je u današnje vrijeme upravo film jedan od najboljih medija u promicanju melodije talijanskog jezika.

Izdvajam i koncert »Glazba Pjera Piccionija i talijanski film« koji izvode vokalistica Valentina Piccioni i Nicoletta Olivieri na klaviru dok je video djelo vašeg umjetnika Igora Modrića. Tu je multimedijska izložba Ignazio Maria Coccia – Matteo Tacconi: Mare corto, a koja je svojevrsni tematski nastavak priče koja je započela izložbom »Michelangelo Pistoletto i Moio & Sivelli Coast to coast« koju je riječka publika imala prilike vidjeti 2015. godine. Središnja tema je i ovaj put Jadransko more, a autori su u dvije godine proputovali više od deset tisuća kilometara po obalnim i otočkim cestama, s obje strane Jadranskog mora. Upravo su te obale i luke različitosti stvorile bogat kulturni i prije svega kozmopolitski svijet koji poziva na dijalog. U vremenima kada upravo naše luke i obale mnogima znače slobodu i spas, autori i umjetnici ove izložbe pozivaju na promišljanje o moru koje spaja narode i luke te premošćuje barijere. Ima na Danima još velik broj događanja, a naglašavam da je ulaz na sve programe besplatan, dakako uz simultane prijevode.

“ Kao »interist« bio sam razočaran kada je Milan u 94. minuti zabio gol Rijeci. Radije pamtim 90. minutu kada smo dotaknuli izjednačenje

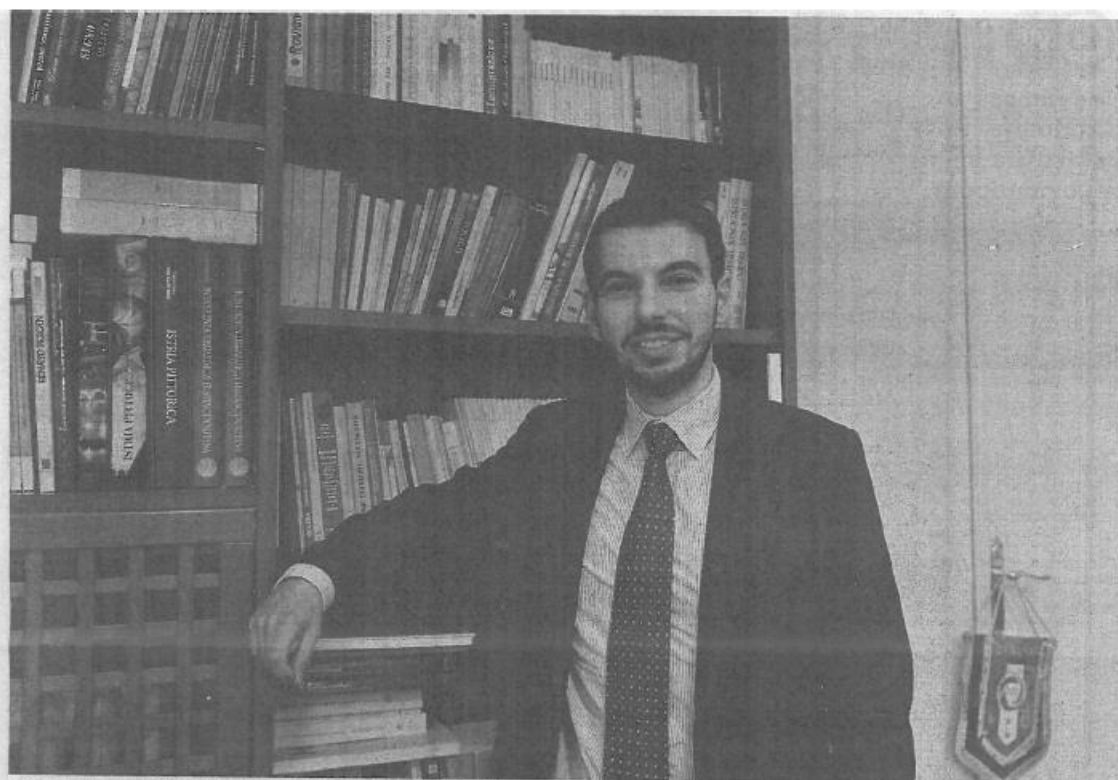
“ Rijeka ima vrlo živahnu i avangardnu kulturnu scenu. Ovdje sam gledao kazališne predstave koje bih očekivao tek u najrazvijenijim europskim gradovima

“ Kostrena je podložna za razvoj turizma. Opatija je krasna, no nekako je preizgrađena. K tome, smeta me što u njoj sunce zalazi mnogo ranije nego u Kostreni

“ Obožavam hrvatsku kuhinju. Jako su mi drage sarme, a što se vina tiče, ponosan sam jer mnogi istarski proizvođači pripadaju talijanskoj manjini

Volio bih u najmanju ruku nastaviti dolaziti u Rijeku, barem na godišnji odmor